

Dosar nr. 2r-571/22
2-12116545-01-2r-25112022

Instanța de fond: Judecătoria Chișinău, sediul Ciocana – S. Papuha
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău – A. Pahopol, R. Pulbere, V. Mihaiala

ÎNCHEIERE

21 decembrie 2022

mun. Chișinău

Colegiul civil comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Svetlana Filincova
Galina Stratulat
Maria Ghervas

examinând recursul declarat de către Vasile Catana, reprezentat de avocatul Sergiu Coptu,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Nicolai Catana împotriva Zinaidei Screivers privind constatarea nulității absolute a contractului de arendă, cererea reconvențională depusă de Zinaida Screivers împotriva lui Nicolai Catana privind rezilierea contractului de arendă și cererea de chemare în judecată depusă de Vasile Catana împotriva Zinaidei Screivers cu privire la anularea contractului de vânzare-cumpărare,

împotriva încheierii din 11 octombrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respinsă cererea de repunere în termen a apelului declarat de Vasile Catana și restituit apelul,

c o n s t a ț ă:

La 10 mai 2012 Nicolai Catana a depus cerere de chemare în judecată împotriva Zinaidei Screivers privind constatarea nulității absolute a contractului de arendă a camionului de model „xxxxx”, încheiat la 04 mai 2006 între Nicolai Catana și Zinaida Screivers.

Zinaida Screivers a depus cerere reconvențională împotriva lui Nicolai Catana privind rezilierea contractului de arendă a camionului de model „xxxxx”, încheiat la 04 mai 2006 și încasarea din contul lui Nicolai Catana a sumei de 11040 dolari SUA.

La 01 decembrie 2016 Vasile Catana a depus cerere de chemare în judecată împotriva Zinaidei Screivers cu privire la anularea contractului de vânzare-cumpărare a camionului de model „xxxxx 233” din 04 mai 2006, încheiat între Vasile Catana și Zinaida Screivers, ca fiind unul simulat (f.d. 156 vol. I).

Prin hotărârea din 06 ianuarie 2021 a Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana au fost respinse acțiunea inițială depusă de Nicolai Catana și cea reconvențională depusă de Zinaida Screivers.

Prin cererea depusă la 13 septembrie 2021 reprezentantul lui Catana Vasile, avocatul Sergiu Coptu, a solicitat emiterea unei hotărâri suplimentare, prin care instanța de fond să se pronunțe asupra cererii de chemare în judecată depuse de Vasile Catana împotriva Zinaidei Screivers cu privire la constatarea nulității absolute a contractului de vânzare-cumpărare a camionului.

Prin hotărârea suplimentară din 05 aprilie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana s-a respins ca neîntemeiată cererea de chemare în judecată înaintată de Vasile Catana împotriva Zinaidei Screivers privind constatarea nulității absolute a contractului de vânzare-cumpărare a camionului de model „xxxxx” din 04 mai 2006.

La 26 mai 2022 Vasile Catana a declarat apel împotriva hotărârii suplimentare din 05 aprilie 2022 a instanței de fond, solicitând casarea acesteia și emiterea unei hotărâri noi privind admiterea acțiunii sale.

Concomitent a solicitat repunerea în termenul de declarare a apelului împotriva hotărârii suplimentare din 05 aprilie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Ciocana (f.d.96, vol.2).

Prin încheierea din 11 octombrie 2022 a Curții de Apel Chișinău a fost respinsă cererea de repunere în termen a apelului declarat de Vasile Catana și restituit apelul, din motivul că a fost depus în afara termenului legal, iar instanța de apel a refuzat să efectueze repunerea în termen.

La 17 noiembrie 2022 Vasile Catana, reprezentat de avocatul Sergiu Coptu, a declarat recurs împotriva încheierii din 11 octombrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, solicitând casarea acesteia și emiterea unei noi încheieri prin care a soluționa problema în fond.

În motivarea recursului recurentul Vasile Catana a invocat dezacordul cu încheierea din 11 octombrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, invocând aprecierea eronată de către instanța de apel a circumstanțelor cauzei, precum și ignorarea motivelor invocate drept temei de repunere în termen a apelului.

De asemenea, recurentul a indicat că încheierea din 11 octombrie 2022 a Curții de Apel Chișinău a fost expediată reprezentantului său, avocatului Sergiu Coptu la data de 02 noiembrie 2022, conform mențiunilor. Astfel, consideră în termen recursul depus la 17 noiembrie 2022.

În conformitate cu art. 426 al. (3) din Codul de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copieii certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului și a referinței la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Studiind materialele cauzei în raport cu argumentele invocate în recurs, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că urmează a fi restituit recursul ca fiind depus în afara termenului legal.

În conformitate cu art. 426¹ alin. (1) lit. a) din Codul de procedură civilă instanța de recurs este în drept să restituie recursul împotriva încheierii dacă cererea de recurs a fost depusă în afara termenului legal, iar recurentul nu solicită repunerea în termen sau instanța de recurs a refuzat să efectueze repunerea în termen.

Conform art. 110 din Codul de procedură civilă, termen de procedură este intervalul, stabilit de lege sau de judecată (judecător), în interiorul căruia instanța (judecătorul), participanții la proces și alte persoane legate de activitatea instanței trebuie să îndeplinească anumite acte de procedură ori să încheie un ansamblu de acte.

Articolul 111 alin. (1) din Codul de procedură civilă indică că actele de procedură se efectuează în termenul prevăzut de lege.

În conformitate cu art. 113 din Codul de procedură civilă, dreptul de a efectua actul de procedură încetează odată cu expirarea termenului prevăzut de lege ori stabilit de instanța de judecată. Nerespectarea termenului atrage după sine decăderea din dreptul de a efectua actul de procedură, dacă legea nu prevede altfel.

Conform art. 425 din Codul de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

În acest sens, Colegiul reține că termenul de declarare a recursului este un termen de procedură imperativ, astfel încât nerespectarea acestuia atrage decăderea din dreptul de a mai exercita calea de atac, fără a iniția o abordare a recursului în fond. Impunerea unui termen de valorificare a căii de atac are ca scop disciplinarea justițiabililor și garantarea securității raporturilor juridice. Decăderea din dreptul de acces la jurisdicția Curții Supreme de Justiție constituie de asemenea un factor de securitate juridică, conținută în regula de 15 zile, care curge de la data comunicării încheierii (contestate) recurentului și împiedică o permanentă repunere în discuție a soluțiilor irevocabile pronunțate de instanțele de judecată.

Potrivit art. 100 alin. (1) din Codul de procedură civilă, cererea de chemare în judecată și actele de procedură se comunică participanților la proces și persoanelor interesate, contra semnătură, prin intermediul persoanei împuternicite, prin poștă, cu scrisoare recomandată și cu aviz de primire, prin intermediul biroului executorului judecătoresc, la adresa electronică indicată în cererea de chemare în judecată sau înregistrată prin intermediul Programului integrat de gestionare a dosarelor, sau prin alte mijloace care să asigure transmiterea textului cuprins în act și confirmarea primirii lui, precum și prin delegație judiciară.

Din suportul probator prezent la actele cauzei rezultă că nefiind de acord cu încheierea din 11 octombrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, la 17 noiembrie 2022 Vasile Catana, reprezentat de avocatul Sergiu Coptu, a contestat-o cu recurs.

Conform extrasului din poșta electronică, anexat la materialele cauzei, se atestă că încheierea din 11 octombrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, la data de 21 octombrie 2022 a fost expediată la adresa electronică a reprezentantului recurentului Vasile Catana, avocatului Sergiu Coptu, indicată în mandatul avocațional – xxxxx (f.d. 237, vol. I).

Sub acest aspect, instanța de recurs precizează că art. 100 alin. (1) din Codul de procedură civilă reglementează o atare modalitate de comunicare a actelor judecătorești. Pentru aplicarea acestor norme de drept procedural este necesar ca acest mijloc să asigure transmiterea textului cuprins în act și confirmarea primirii lui.

Așadar, confirmarea expedierii și recepționării documentului către partea interesată se atestă prin extrasul eliberat de către operatorul poștei electronice. În mod special, înscrisul dat conține: datele de identificare a poștei electronice a expeditorului și a destinatarului; data calendaristică, anul, ora expedierii, precum și atașamentul cu actul judecătoresc. Cu titlu de excepție, în caz de eroare tehnică sau neexpediere a actului prin poșta electronică, extrasul pre-citat va cuprinde informații cu privire la aceste inexactități. Cu alte cuvinte, expeditorul va primi un mesaj separat de la „Mail delivery system” sau extrasul dedus analizei va cuprinde mesajul de la „Mail delivery system” conform căruia operatorul poștal va explica cauzele, care au stat la baza

returnării mesajului către expeditor. De regulă, acesta este informat că transmiterea mesajului nu a fost posibilă, deoarece adresa nu a fost găsită, sau ea nu poate primi e-mailuri.

În lipsa acestor mențiuni și prin anexarea extrasului de pe portalul poștei electronice a instanței de apel, care atestă că reprezentantului recurentului Vasile Catana, avocatului Sergiu Coptu i-a fost comunicată încheierea instanței de apel din 11 octombrie 2022, se demonstrează incontestabil că încheierea respectivă a fost adusă la cunoștința reprezentantului recurentului și această modalitate de notificare a actului judecătoresc emis se încadrează în rigorile art. 100 alin. (1) din Codul de procedură civilă.

În această ordine de idei, Colegiul concluzionează că instanța de apel și-a îndeplinit obligația pozitivă de comunicare a actului de procedură emis și a comunicat încheierea din 11 octombrie 2022 reprezentantului recurentului, avocatului Sergiu Coptu.

Prin urmare, din data de 22 octombrie 2022, ziua imediat următoare recepționării încheierii din 11 octombrie 2022, a început să curgă termenul pentru depunerea recursului împotriva încheierii din 11 octombrie 2022 a Curții de Apel Chișinău și urma să expire la data de 05 noiembrie 2022, însă având în vedere că aceasta a fost zi de sâmbătă și luând în considerare regula calculării termenelor de procedură, ultima zi pentru depunerea recursului se consideră 07 noiembrie 2022.

Recurentul Catan Vasile, reprezentat de avocatul Sergiu Coptu, însă, a depus recurs împotriva încheierii din 11 octombrie 2022 a Curții de Apel la data de 17 noiembrie 2022, cu încălcarea evidentă a termenului imperativ prevăzut la art. 425 din Codul de procedură civilă.

Avocatul Sergiu Coptu, fiind împuternicit prin mandatul din 05 septembrie 2018 să acționeze în numele clientului Vasile Catana, era obligat să acorde asistență juridică conform contractului încheiat cu clientul, deci trebuia să se conformeze condițiilor impuse de lege și să prezinte în termen recursul împotriva încheierii din 11 octombrie 2022 a Curții de Apel Chișinău.

Instanța de recurs remarcă că recurentul Catan Vasile nu a solicitat repunerea în termen a recursului în conformitate cu art. 116 alin. (1) și (3) din Codul de procedură civilă.

Argumentul recurentului, precum că reprezentantul său a recepționat încheierea din 11 octombrie 2022 la data de 02 noiembrie 2022, fără a prezenta careva probe în acest sens, este apreciat de către instanța de recurs ca fiind declarativ.

La caz se rețin dispozițiile art. 61 alin. (1) din Codul de procedură civilă, care stipulează că, participanții la proces sunt obligați să se folosească cu bună-credință de drepturile lor procedurale.

Această obligație rezultă și din dispozițiile art. 56 alin. (3) din Codul de procedură civilă, care indică că participanții la proces sunt obligați să se folosească cu bună-credință de drepturile lor procedurale. În cazul abuzului de aceste drepturi sau al nerespectării obligațiilor procedurale, se aplică sancțiunile prevăzute de legislația procedurală civilă.

De altfel, instanța de recurs reiterează că exercitarea unui drept de către titularul său nu poate avea loc decât într-un anumit cadru, prestabilit de legiuitor, cu respectarea anumitor exigențe, cărora li se subsumează și instituirea unor termene, după a căror

expirare valorificarea respectivului drept nu mai este posibilă, or, prevederile art. 15 din Codul de procedură civilă, stipulează expres că participanții la proces și alte persoane interesate ale căror drepturi, libertăți ori interese legitime au fost încălcate printr-un act judiciar pot exercita căile de atac împotriva acestuia în condițiile legii.

Admiterea spre examinare a unui recurs tardiv poate duce la încălcarea principiului securității raporturilor juridice garantat de art. 6§1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale.

Instanța de recurs accentuează că o asemenea soluție este compatibilă cu standardele înserate în textul art. 6§1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, încuviințarea exercitării unei căi ordinare de atac în urma rămânerii definitive a actului jurisdicțional valabil adoptat în lipsa unor circumstanțe fundamentale și obligatorii, ar însemna de fapt încălcarea principiului securității raporturilor juridice și a drepturilor celorlalte părți la un proces echitabil.

În susținerea opiniei enunțate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție invocă și hotărârea Curții Europene a Drepturilor Omului în speța Melnic c. Moldovei din 14 noiembrie 2006, definitivă din 14 februarie 2007, precum și hotărârea Curții Europene a Drepturilor Omului în cauza Ponomaryov c. Ucrainei, hotărârea din 03 aprilie 2008, definitivă din 29 septembrie 2008, unde se notează că deși în speță nu era vorba despre desființarea unei hotărâri judecătorești definitive și irevocabile în urma admiterii unei căi extraordinare de atac în lumina unor circumstanțe nou descoperite, ci de redeschiderea unui proces prin repunerea în termenul de introducere a unei căi ordinare de atac, totuși reînnoirea acestui termen pentru motive neconvingătoare, reprezintă o soluție care ar putea înfrânge principiul securității raporturilor juridice într-un mod similar cu o cale extraordinară de atac.

Din considerentele menționate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a restitui recursul declarat de Vasile Catana, reprezentat de avocatul Sergiu Coptu, ca fiind depus în afara termenului legal.

În conformitate cu art. 269-270, art. 426¹ alin. (1) lit. a) și alin. (2), art. 428 din Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e :

Se restituie recursul declarat de Vasile Catana, reprezentat de avocatul Sergiu Coptu împotriva încheierii din 11 octombrie 2022 a Curții de Apel Chișinău, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Nicolai Catana împotriva Zinaidei Screivers privind constatarea nulității absolute a contractului de arendă, cererea reconvențională depusă de Zinaida Screivers împotriva lui Nicolai Catan privind rezilierea contractului de arendă și cererea de chemare în judecată depusă de Vasile Catana împotriva Zinaidei Screivers cu privire la anularea contractului de vânzare-cumpărare.

Încheierea nu se supune niciunei căi de atac.

Președintele ședinței

judecătorul

judecătorii

Svetlana Filincova

Galina Stratulat

Maria Gervas